

Sessio: Ihminen tekniikan pauloissa

Puheenjohtaja: Ilkka Niiniluoto

Arki on aina eletty teknisen osaamisen puitteissa, joka onkin muokannut ihmiskunnan kulttuurista ja biologista evoluutiota. Miksi ihminen ja tekniikka koetaan silti erillisinä?

IN: Ihmisten mielikuvissa tekniikalla tarkoitetaan mekaanisia laitteita, moottoreita, koneita ja tehtaita. Tällöin unohtuu, että tekniikkaan kuuluvat myös jokapäiväisen arkielämämme käyttöesineet, kuten kengät, vaatteet, silmälasit, astiat, lamput, pakasteruoat ja lääkkeet. Historiallisesti katsoen tekniikka on vanhempi ilmiö kuin "viisaaksi" kutsuttu nykyihminen. Benjamin Franklinin kuuluisa määritelmä ihmiselle "työkaluja valmistavana eläimenä" ilmaisee osuvasti näkemyksen siitä, että ihminen on aina ollut tekniikan pauloissa.

Huippusuosituissa Terminator- ja Matrix-tieteiselokuviissa koneet sortavat ihmisiä. Mitä tällaiset fantasiat kertovat siitä, miten ihmiset kokevat teknologian kehityksen?

IN: Ihmisellä on aina ollut tekniikan mahdollisuuksiin liittyviä aavistuksia ja pelkoja. Esimerkki edellisestä on Kalevalan ihmemylly sampo. Science fiction tarinat puolestaan usein heijastavat tekniikkaan liittyviä uhkia, jotka syntyvät tunteesta, että ihminen on menettänyt kyvyn hallita nopeasti kehittyvää tekniikkaa.

Bio- ja geeniteknologiat avaavat uudenlaisia arjen maisemia. Mistä syistä "luonnonmukaisuus" saattaa silti säilyä ihmisille olennaisena käsitteenä?

IN: Tekniikka luo artefakteja eli sananmukaisesti latinasta kääntäen "keinotekoisia" esineitä ja työkaluja. Rajaa puhtaan luonnon ja ihmisen muokkaaman ympäristön välillä on entistä hankalampaa määritellä. Luonnonmukaisuus voi silti säilyä ihanteena, vaikka sitä on yhä vaikeampi löytää teknistyvässä maailmassa. Tämä pätee erityisesti ihmisruumiiseen, johon biotekniikka kehittää uudenlaisia varaosia.